

Dekking Eurostat Population and Housing Census

Analyse aan de hand van het project Microcensus 2006

20.03.2007

Microcensus 2006 Onderzoeksteam:

Johan Surkyn (VUB)

Tristan Bockstael (VUB)

Adinda Vanheerswynghe (ULB)

Godelieve Masuy-Stroobant (UCL)

Christophe Vandeschrick (UCL)

Dimokritos Kavadias (UA)

Eva Franck (UA)

Rapport t.a.v. het Federale Wetenschapsbeleid (AGORA-programma 2005)

Dekking Eurostat Population and Housing Census

Analyse aan de hand van het project Microcensus 2006

1. Inleiding

De Belgische statistiekinstelling bereidt zich voor op de overgang naar een tellingssysteem gebaseerd op administratieve registers als bron voor de volgende census, die zal plaatshebben in 2011. Het Federale Wetenschapsbeleid ondersteunt de wetenschappelijke onderbouwing van deze overgang in het kader van het project “Microcensus 2006”. Deze omwenteling is niet alleen van belang voor de binnenlandse statistiek. De census is immers ook een belangrijke bron voor internationale rapportering. De Europese statistiekinstelling heeft daarom een censusprogramma uitgebouwd, waarbij getracht een zo groot mogelijke internationale harmonisering van thema’s en vraaginhouden nagestreefd wordt.

In een aantal aanbevelingen met betrekking tot de censusronde van 2000 voorzag Eurostat uitdrukkelijk 3 types van gegevensverzameling als mogelijke bron voor de census:

- de klassieke methode op basis van vragenlijsten
- de methode die gebaseerd is op registers en andere administratieve bronnen
- de methode die gebaseerd is op registers en andere administratieve bronnen, aangevuld met surveys (exhaustief of steekproeven)

In deze tekst wordt uitgegaan van het model van de dataverzameling binnen Microcensus 2006: een (test)census op basis van registers en administratieve gegevens. Deze studie heeft dan tot doel aan te geven in welke mate de Belgische registers en andere administratieve bronnen toelaten een census voort te brengen die voldoet aan de aanbevelingen en doelstellingen van Eurostat, zoals geformuleerd naar aanleiding van de laatste censusronde (2000). Het is daarbij uitdrukkelijk de bedoeling de Belgische censusstatistiek internationaal te plaatsen en te vergelijken, met grote aandacht voor de harmonisering van afbakeningen van doelgroepen en van definities van vraaginhouden. Bij het overschakelen naar nieuwe bronnen voor de statistiek moet de internationale harmonisering en vergelijkbaarheid immers steeds een aandachtspunt blijven.

De graad van dekking en van conformiteit met het Europese censusprogramma mag echter niet begrepen worden als de (verwachte) succesgraad van het toekomstige tellingssysteem. De Belgische census was immers traditioneel veel rijker en diepgaander dan de internationale normen vooropstellen. En bij de laatste census van 2001 bleek dat vaak juist deze bijkomende informatie kon rekenen op grote publieke, beleidsmatige evenals wetenschappelijke belangstelling. De gezondheidsvragen die in de SEE2001 voor het eerst geïntroduceerd werden, of de vragen rond de appreciatie van de woonbuurt en de leefomgeving zijn hiervan treffende voorbeelden. Wil de census in de toekomst de centrale rol blijven spelen die ze tot vandaag ontegensprekelijk vervult in de socio-economische statistiek, dan blijven thematische aanvullingen - vaak geïnspireerd op actuele maatschappelijke vraagstukken - noodzakelijk. Heel wat onderzoek vraagt bovendien een groot geografische detail, of een steekproefomvang die in klassieke onderzoeksmethoden niet haalbaar is.

In de huidige studie gaat het nog om een voorlopige inschatting. Op het ogenblik van de redactie van het rapport zijn nog niet alle testgegevens uit de diverse bronnen beschikbaar en klaar voor exploitatie. Een kleiner deel is al effectief onderzocht en gevalideerd. Het rapport is bijgevolg grotendeels gebaseerd op vroegere ervaring met gelijkaardige bestanden en op de beschrijvende documentatie die voorhanden is bij de instellingen die deze registers en databanken beheren.

Hoewel er dus enig voorbehoud gemaakt moet worden inzake aspecten als de precisie, betrouwbaarheid, actualiteit, onderlinge consistentie en dergelijke meer, menen we dat dit rapport toch een waardevolle eerste inschatting kan bieden van de reikwijdte van een Belgische census gebaseerd op registers, en van de internationale vergelijkbaarheid van de te verwachten resultaten. Daarmee zal ook duidelijk worden voor welke topics de registers geen geschikt alternatief bieden, en dus zal overwogen moeten worden bijkomende bevraging te organiseren. Daarbij mag niet vergeten worden naast de Europese aanbevelingen ook de grote Belgische maatschappelijke debatten en onderwerpen aan bod te laten komen. Uiteraard zijn beide streefdoelen niet strijdig, maar juist complementair. Eurostat beveelt dan ook sterk aan om het programma van de voorgestelde “core-topics” en “non-core-topics” in te vullen en uit te breiden volgens de noden van de individuele lidstaten, uiteraard steeds met maximaal respect van de vergelijkbaarheid van de resultaten.

De te bevragen onderwerpen worden ingedeeld in core topics en non-core topics. De core-topics behandelen onderwerpen die van algemeen belang zijn voor leden van de Unie. De non-core topics kunnen verschillen in functie van de prioriteiten die ieder land stelt. Hieronder worden de beide soorten topics besproken voor de zes grote domeinen die het Europese censusprogramma identificeert: geografie, demografie, economie en arbeid, onderwijs, huishoudens en gezinnen en tenslotte woningen (en andere verblijven). De non-core-topics worden evenwel minder gedetailleerd behandeld. Zoals aangegeven ligt steeds de nadruk op de inhoudelijke dekking op basis van administratieve bestanden en de compatibiliteit met de door Eurostat vooropgestelde definiëringen en classificaties¹.

2. Geografische karakteristieken van personen

2.1 Core-topic 1: Place of usual residence

Het Rijksregister bevat als domicilie-adres de normale hoofdverblijfplaats van de Belgische ingezetenen. In de praktijk komt dit behoorlijk goed overeen met de Eurostat-definitie, maar er zijn ook een aantal uitzonderingen. Eurostat geeft aan dat met de gebruikelijke verblijfplaats bedoeld wordt de geografische locatie waar een respondent het vaakst zijn nachtrust doorbrengt, ongeacht of het om het wettelijke adres gaat. Ingeval van twijfel wordt gesuggereerd de locatie te kiezen waar men het meeste tijd doorbrengt met andere gezinsleden. Binnen Microcensus kan enkel het Rijksregister-adres gebruikt worden. Dit betekent dat wie in de praktijk elders verblijft dan volgens de identiteitskaart niet conform de internationale definities teruggevonden wordt, tenzij deze persoon op het domicilieadres het grootste deel van zijn/haar tijd in gezinsverband doorbrengt. Hoewel niet helemaal conform aan de Eurostat-definitie mag de overeenkomst toch als voldoende hoog worden beschouwd.

¹ De voorgestelde terminologie wordt hier slechts beknopt besproken, voor een verdere verduidelijking wordt verwezen naar http://www.statbel.fgov.be/census/links_nl.asp

Een van de functies van deze topic is het bepalen van de bevolking die “gewoonlijk in het land aanwezig is”. Opgemerkt moet worden dat dit impliceert dat ook een aantal personen die niet in het rijksregister (inclusief vreemdelingenregister) zijn ingeschreven deel uitmaken van de “gewoonlijk aanwezige bevolking”. Voor de toekomst wordt daarom voorzien ook de bevolking in het wachtregister op te nemen in de bevolkingsstatistieken, conform de aanbeveling om ook de vluchtelingen (conventie van Geneve) mee te rekenen.

Een andere functie is toe te laten het nodige kleine geografische detail te bestuderen dat relevant is voor de bevraagde socio-economische karakteristieken. Doorgaans vormen de Belgische gemeenten een voldoende laag geografische niveau voor nuttig gebruik. Uitzonderlijk kan ook de statistische sector behandeld worden. Beiden zijn afleidbaar uit het domicilie-adres (via de “DSECR”-concordantielijst).

2.2 Core-topic 2: Place of usual residence one year prior to the census.

De verblijfplaats één jaar voorafgaand aan de census is volkomen reconstrueerbaar aan de hand van het Rijksregister. Op dit ogenblik is de uitwerking van dit topic binnen Microcensus niet gepland, aangezien de Sociaal-Economische Enquête 2001 evenmin een vraag naar deze vroegere verblijfplaats bevatte. In vroegere edities van de census was deze vraag wel opgenomen.

3. Core-topics: Demografische karakteristieken van personen

3.1 Core-topic 3: sex

Het geslacht is één van de kernvariabelen in het Rijksregister, en kan zonder verdere bewerking uit deze bron worden overgenomen.

3.2 Core-topic 4: Age

De geboortedatum is één van de kernvariabelen in het Rijksregister, en kan zonder verdere bewerking uit deze bron worden overgenomen en omgezet in de leeftijd op een specifiek moment in de tijd.

3.3 Core-topic 5: Legal marital status

Eurostat beveelt aan de huwelijksstatus te bevragen in (minimaal) vier categorieën:

- 1) Ongehuwd (i.e. nooit gehuwd)
- 2) Gehuwd
- 3) Verweduwd en niet hertrouwd (huidige de positie van weduwe of weduwnaar)
- 4) Uit de echt gescheiden en niet hertrouwd

De huwelijksstatus (burgerlijke staat) is één van de kernvariabelen in het Rijksregister, en kan zonder verdere bewerking uit deze bron worden overgenomen.

3.4 Core-topic 6: Country/place of birth

Eurostat vraagt de registratie van de geboorteplaats voor alle personen die in België zijn geboren. Voor personen geboren in het buitenland volstaat het om het land te kennen. Met de geboorteplaats wordt de plaats of het land bedoeld waar de moeder verbleef op

het ogenblik van de geboorte. Geboorteplaats en geboorteland zijn opgenomen in het Rijksregister, en kunnen zonder verdere bewerking uit deze bron worden overgenomen.

3.5 Core-topic 7: Country of citizenship

De nationaliteit is één van de kernvariabelen in het Rijksregister, en kan zonder verdere bewerking uit deze bron worden overgenomen. Eurostat stelt voor bij de codering gebruik te maken van de driecijferig alfabetische codes zoals uitgewerkt in de Internationale Standaard, ISO 3166-1:1997: Codes for the Representation of Names of Countries, (5th ed., Berlin 1997).

4. Economische karakteristieken van personen

4.1 Core-topic 8: Current activity status

La position socio économique et les variables dérivées dans le Datawarehouse Marché du Travail et Protection Sociale indiquent, au dernier jour du trimestre :

- les actifs occupés (avec indication du nombre d'emplois totaux occupés),
- les chômeurs, demandeurs d'emploi ou non, indemnisés ou non,
- les personnes en retrait du marché du travail (interruption de carrière...),
- les pensionnés, les préretraités, les personnes en incapacité de travail,
- les bénéficiaires de l'aide sociale.

Attention, toutes ces situations ne sont pas mutuellement exclusives, un travailleur dont le salaire est trop peu élevé peut aussi bénéficier d'un complément d'aide financière. Ces situations de cumul sont parfaitement identifiables et des règles de préséance entre statuts peuvent être élaborées.

Dans le DWH, une estimation du nombre d'étudiants est également possible, toutefois les données en provenance des Communautés Française, Flamande et Germanophone doivent à cet égard être considérées comme les sources authentiques pour l'identification des étudiants

4.2 Core-topic 9: Time usually worked

- On connaît le régime de travail des salariés (temps plein / temps partiel).
- Toutes les heures de travail trimestrielles d'un travailleur à temps partiel sont déclarées.
- Pour les travailleurs à temps plein les heures ne sont pas déclarées.
- Dans certains cas on connaît les heures de travail conventionnelles du « travailleur de référence », c'est-à-dire celui auquel on compare le travailleur à temps partiel pour déterminer le pourcent de travail effectué.
- Les travailleurs indépendants n'ont pas d'horaire.

4.3 Core-topic 10: Occupation

Pas de collecte systématique sur base de la classification CITP-ISCO.

Une piste est en voie d'exploration, à savoir la mise à jour des données « profession » dans le Registre National par l'entremise des Communes. Dans cette perspective, un travail de mise en relation entre les nomenclatures des professions utilisées dans les recensements, les codes CITP-ISCO et les obligations légales des communes en vue d'aboutir à une proposition simplifiée de codification des professions qui reste internationalement compatible est en cours d'élaboration. Ensuite, il restera à convaincre les communes de l'intérêt de mettre en œuvre cette collecte et sa mise à jour régulière

4.4 Core-topic 11: Industry (Branch of economic activity)

Ensembles, le DWH-MT&PS et DBRIS sont en mesure de fournir les codes NACE 5 positions + les codes des Commissions Paritaires pour les travailleurs du privé. La Commission Paritaire peut, dans un certain nombre de cas, donner une précision complémentaire sur l'activité de la personne elle-même, dans la mesure où tous les travailleurs d'une même entreprise ne relèvent pas nécessairement de la même CP et que celle-ci est parfois en relation avec la nature de l'activité des personnes.

4.5 Core-topic 12: Status in employment

Les données du DWH MT&PS permettent de déterminer si un individu est ouvrier, employé, fonctionnaire, indépendant, aidant, apprenti... ou si il cumule plusieurs de ces statuts.

Il est également possible de déterminer si l'emploi de la personne est un emploi concerné par un programme d'activation, de transition professionnelle...

En recoupant les données du DWH avec celles du DBRIS on doit également être en mesure d'identifier les indépendants qui sont salariés et ceux qui occupent du personnel...

4.6 Core-topic 13: Place of work

Dans le DWH-MT&PS, les données seront probablement disponibles à partir de 2005 pour les travailleurs salariés du privé, des autorités fédérales, communautaires et régionales. Les travailleurs qui n'exercent pas leur activité dans l'entreprise même mais à domicile ou chez le client, sont reliés à l'unité d'établissement dont ils dépendent (reçoivent leurs ordres, d'ou leur travail est organisé,...). Exemples: les parents d'accueil, les infirmières type croix jaune -blanche,... sont reliés aux bureaux locaux du service d'accueil d'enfant, soins de santé à domicile,... Les voyageurs de commerce, mais aussi les consultants en informatique, ... sont liés aux bureaux administratifs de l'entreprise dont ils dépendent.

Le lieu de travail est théoriquement connu pour les travailleurs des administrations provinciales et locales, malheureusement, en pratique les déclarations sont d'inégale qualité et l'information est donc inexploitable. Il est probable qu'à partir de 2005 l'information puisse malgré tout être disponible suite à l'introduction de la déclaration multifonctionnelle (DMFA) dans ce secteur de la sécurité sociale.

Les indépendants sont réputés travailler à leur domicile ce qui est faux dans un certain nombre de cas.

Pour les travailleurs frontaliers sortants le lieu de travail est inconnu.

5. Onderwijs-gerelateerde karakteristieken van personen

5.1 Core-topic 14: Educational attainment

5.1.1 Introduction

En ce qui concerne l'enseignement, la variable clé demandée par Eurostat concerne le niveau de diplôme le plus élevé obtenu par les individus.

En Belgique, l'enseignement est une compétence qui relève des trois Communautés, à savoir les Communautés flamande, française et germanophone. Chacune des trois Communautés gère ses propres statistiques d'enseignement. Les systèmes d'enregistrement et de gestion des informations sur l'enseignement présentent des spécificités dans chacune des Communautés en fonction d'impératifs administratifs, notamment. En conséquence, il faudra envisager la question de l'organisation d'un recensement sur base de registres administratifs séparément pour les trois Communautés, et ce, même si certaines difficultés se rencontrent dans les trois cas (études suivies à l'étranger et diplômes y obtenus, par exemple).

La nécessité de distinguer les trois Communautés se marque évidemment aussi quand la Belgique doit répondre à ses obligations en matière de transfert de données à Eurostat. Dans un premier point, nous aborderons donc la situation en Communauté française de Belgique, puis en Communauté flamande et finalement en Communauté germanophone.

5.1.2 Enseignement en Communauté française

En Communauté française, il n'existe pas de fichier unique centralisé assurant le suivi des élèves et des étudiants durant leur parcours académique et enregistrant systématiquement tous les diplômes obtenus. Néanmoins, grâce à l'apport de différents fichiers administratifs, couvrant chacun de manière indépendante une partie de l'enseignement organisé en Communauté française, il est possible de compléter une part de l'information nécessaire en matière de niveau de formation atteint.

Pour l'enseignement présupérieur (du primaire à la fin du secondaire (y compris le secondaire complémentaire)), la situation est plutôt défavorable, dans le sens où il n'y a pas actuellement d'enregistrement individuel des diplômes obtenus en fin de cycle, si ce

n'est de manière anonyme². Par contre, en ce qui concerne l'enseignement supérieur, ce type de données individuelles est disponible ; il sera donc possible d'actualiser les données collectées lors de l'ESE 2001 pour ce niveau d'enseignement, du moins en grande partie :

- pour l'enseignement universitaire, la base de données du CREF³ (Conseil des Recteurs des Universités francophones de Belgique) enregistre annuellement les diplômes délivrés par les universités francophones (soit approximativement 20.000 diplômes par an, y compris les diplômes « intermédiaires » de candidature, dans l'ancienne nomenclature) ;
- pour l'enseignement supérieur hors universités, la base de données SATURN⁴ dispose des mêmes données pour les Hautes Ecoles et les Instituts supérieurs d'Architecture ainsi que, depuis l'année 2003-2004, pour les Ecoles supérieures des Arts.

L'enseignement de promotion sociale délivre également des diplômes, mais pour ce type d'enseignement, il n'existe pas de base de données individuelles. En 2003-2004, cet enseignement a décerné 11.559 diplômes du secondaire (tous niveaux et orientations confondus) et 2.932 du supérieur⁵.

Il y aura donc une sous-estimation en ce qui concerne les diplômes du supérieur vu le manque de données en provenance de l'enseignement de promotion sociale pour toute la période depuis l'ESE 2001 et en provenance des Ecoles supérieures des Arts, pour les années académiques 2001-2002 et 2002-2003.

Les fichiers SATURN et du CREF reprennent les informations à propos des diplômes ayant donné accès aux études supérieures. Aussi, pour tous les individus inscrits au moins une fois dans le supérieur depuis l'ESE 2001, l'information à propos de leur diplôme de fin de secondaire sera disponible, ce qui représente approximativement la moitié de chaque génération. Cette information sera utile pour ceux qui, au 1er janvier 2006, auront entamé, sans n'en avoir terminé aucun cycle, des études supérieures et qui n'avaient pas

² Actuellement, la Communauté Française teste un système d'enregistrement des inscriptions dans le présupérieur (Projet « SIEL » pour « Signalétique Elèves »). Il est également prévu d'enregistrer via ce système les diplômes obtenus au cours des études présupérieures.

³ Cf. : <http://www.cref.be/Statistiques.htm>.

⁴ Cf. : <http://www.enseignement.be/prof/espaces/sup/saturn/index.asp>.

⁵ Source : Communauté Française, *Annuaire de l'enseignement de plein exercice et de promotion sociale. Année scolaire 2003-2004*, <http://www.statistiques.etnic.be/publicationsDetails.php>.

encore fini leurs études secondaires au moment de l'ESE 2001 ; pour eux, le diplôme de fin de secondaire reste le niveau le plus élevé atteint.

Selon les directives Eurostat, la question du niveau le plus élevé terminé avec succès doit être posée à tous ceux qui dépassé l'âge maximum pour commencer la scolarisation obligatoire : « *Information... should be collected for all persons above the maximum age for starting compulsory schooling* ».

Dans l'ESE 2001, cette question (question 9a) n'était posée qu'aux individus de 15 ans et plus, soit nettement au-delà de 6 ans, âge du début de l'obligation scolaire en Belgique⁶. Comme en Communauté française les données individuelles sur les diplômes du présupérieur ne sont pas disponibles, il ne sera pas possible d'actualiser la donnée du diplôme le plus élevé obtenu pour ceux qui seraient encore dans ce type d'enseignement ou en seraient sortis en 2005-2006. Par contre, pour ceux qui ont terminé le secondaire supérieur depuis l'ESE 2001, la situation en matière de diplômes de fin de secondaire pourra être *en partie* actualisée par rapport à 2001, grâce à l'apport des fichiers du CREF et SATURN (*cf. supra*).

Toujours selon les directives d'Eurostat, quatre niveaux d'éducation devraient être distingués : le primaire, le secondaire inférieur, le secondaire supérieur et le post-secondaire (sans qu'il soit nécessaire d'établir de distinction à l'intérieur de ce dernier groupe). En plus, il faut repérer les personnes qui n'ont reçu aucun enseignement formel⁷. L'annexe 1 reprend le mapping de conversion des études dans la classification ISCED tel qu'utilisé en Communauté française. Il n'y aura donc aucune difficulté pour répondre à l'exigence du classement des diplômes dans cette classification en 5 catégories et même d'être plus précis, si nécessaire (*cf.* 5.1.3 et 6.1).

Pour les individus formés à l'étranger (qu'ils soient belges ou étrangers) et notamment pour ceux qui ont obtenu leur titre d'études le plus élevé à l'étranger, les fichiers administratifs de la Communauté française ne seront d'aucun secours.

⁶ L'obligation scolaire débute en fait durant l'année civile du sixième anniversaire; certains individus sont donc soumis à cette obligation avant leur sixième anniversaire).

⁷ Ce mode de classement détermine automatiquement une sixième catégorie : les scolarisés sans aucun diplôme.

5.1.3 Onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap

De belangrijkste kernvariabele die door Eurostat opgevraagd wordt, is het opleidingsniveau van de bevolking. Om doorheen de verschillende onderwijssystemen toch de internationale vergelijkbaarheid te behouden, werd door de UNESCO de zogenaamde ISCED-classificatie ontwikkeld. ISCED staat voor International Standard Classification of Education. Alle landen zijn verplicht in hun 10-jarlijkse volkstelling de meest recente beschikbare versie van ISCED te hanteren. Ze zijn tevens verplicht de gegevens over het onderwijsniveau van hun bevolking onder deze vorm aan Eurostat te bezorgen. Op dit moment gaat het om de ISCED97-versie:

- ISCED 0 = Geen onderwijs gevolgd
- ISCED 1 = Lager Onderwijs
- ISCED 2A = lager Secundair – Algemeen
- ISCED 2B = Lager Secundair – Beroeps, Technisch of Kunst
- ISCED 3A = Hoger Secundair – Algemeen
- ISCED 3B = Hoger Secundair – Technisch of Kunst
- ISCED 3C = Hoger Secundair – Beroeps
- ISCED 4 = Postsecundair Niet-Hoger Onderwijs
- ISCED 5A = Universitairen + Hoger Onderwijs Lange Type
- ISCED 5B = Hoger Onderwijs Korte Type
- ISCED 6 = Doctoraten⁸

De reproductie van de laatste volkstelling in 2001 (SEE 2001) op basis van administratieve databestanden biedt de mogelijkheid de variabele “opleidingsniveau van de bevolking” perfect te genereren voor Vlaanderen. Het Departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap houdt sinds 2001 systematisch databanken bij voor het Secundair Onderwijs en voor het Tertiair Onderwijs (Hogescholen en Universiteiten). Via de koppeling met de gegevens van de laatste census weten we voor de ganse Vlaamse bevolking wat het hoogst behaalde opleidingsniveau is dat ze

⁸ In de officiële implementatie van ISCED97 werden de licentiaten samen met de doctoraten onder ISCED 6 geplaatst. In de Vlaamse implementatie echter, die dateert van 1999, werden de licentiaten onder ISCED 5A geplaatst. In Vlaanderen is het verschil tussen doctoraat en licentiaatopleiding té groot qua duur en intensiviteit van de opleiding. Dit zou wel tot verschillen in de internationale vergelijking kunnen leiden.

bereikten. Zowel de SEE 2001 als de gegevens van het Departement Onderwijs kunnen naar ISCED97 worden gehercodeerd.

Een uitzondering hierop zijn de diploma's behaald in het buitenland:

1. Voor buitenlanders die hun hoogste diploma ook in het buitenland behaalden en zich pas na 2001 in Vlaanderen vestigen (die bijgevolg geen enquêteformulier kregen in 2001), hebben we geen informatie over hun opleidingsniveau.
2. Evenmin worden de diploma's van Vlamingen die in het buitenland behaald werden, geregistreerd. Wie na zijn studie een hogere opleiding in het buitenland genoot, valt buiten de registratie van de Vlaamse databanken.

5.1.4 Onderwijs in de Duitstalige Gemeenschap

La Communauté germanophone dispose d'un fichier centralisé reprenant des données individuelles pour tous les individus fréquentant l'enseignement qu'elle organise ou subventionne (de la maternelle au supérieur). Toutefois, ce fichier ne reprend pas d'information sur les diplômes obtenus en fin de cycle.

Dans l'état actuel des choses, les données de la Communauté germanophone ne permettront donc pas d'actualiser les données de l'ESE 2001 à propos du diplôme le plus élevé obtenu.

Une particularité : l'enseignement supérieur est peu développé en Communauté germanophone. L'essentiel des individus de cette Communauté faisant des études supérieures se dirige vers les institutions d'enseignement supérieur des Communautés flamande et francophone (les données concernant cette première catégorie d'étudiants pourront être actualisées ; *cf. supra*) ainsi que vers l'Allemagne (ce qui repose la question des diplômes obtenus à l'étranger ; *cf. supra*).

5.2 Non-core topics 26-29 : Educational attainment

Les « *non-core topics* » 26 à 29 (ou données complémentaires) concernent également l'éducation. Pour ces données complémentaires, ce texte reprendra plutôt l'exemple de la Communauté française qui présente la situation la plu complexe par multiplicité des situations en matière de disponibilité des données.

5.2.1 Non-core topics 26 et 27: Diplôme le plus élevé : plus de précisions

Les deux premières données complémentaires (« *Educational qualifications* » et « *Field study* » ; *non-core topics* 26 et 27) servent, d'une part, à affiner le niveau de diplôme le plus élevé obtenu (en distinguant, par exemple, les 11 catégories ISCED proposées au point 5.1.3) et, d'autre part, à déterminer avec un maximum de précision, l'orientation des études suivies. Ces données sont à collecter au moins pour tous les individus âgés de 15 ans⁹ et plus et ayant terminé au moins des études secondaires.

Sur le plan technique, en recourant aux fichiers administratifs, il faudra, pour satisfaire à la demande de la donnée centrale 14 (cf. point 5.1), recoder la donnée initiale. En effet, dans les fichiers SATURN et du CREF, les données relatives tant aux diplômes obtenus dans le secondaire que ceux obtenus en fin de cycle du supérieur sont plus précises que les 5 catégories demandées.

Ainsi, dans le fichier du CREF, le diplôme de fin de secondaire ayant donné accès à l'enseignement supérieur est désigné dans une nomenclature comptant une vingtaine d'items, tous devant être assimilés à la catégorie « secondaire supérieur ». Dans ce même fichier du CREF, la réussite en fin de cycle est indiquée au moyen d'une variable qui spécifie le type de réussite (satisfaction, distinction...) ou d'échec ; cette donnée est en fait rattachée à un descriptif complet de l'année suivie par l'individu.

Conséquence, le titre obtenu est décrit de manière complète en termes de niveau atteint et de l'orientation choisie¹⁰. Si ce niveau de précision sera pleinement exploité pour les données complémentaires, pour la donnée centrale, il faudra donc opérer un recodage des renseignements pour l'adapter à la demande de classification en 5 catégories.

Actuellement, l'enseignement supérieur subit une profonde restructuration via le Processus de Bologne. Cette modification dans la structure de ce type d'enseignement ne

⁹ Pour être précis, Eurostat recommande la collecte de la donnée 26 pour ceux qui ont terminé des études post-secondaires et de la donnée 27, pour ceux qui ont terminé des études secondaire, mais cette distinction ne nous semble pas pertinente en cas de recours à des bases de données administratives.

¹⁰ À propos de l'orientation des études, Eurostat précise la marche à suivre en cas de spécialisation interdisciplinaire ou multidisciplinaire : il faut essayer de déterminer l'orientation principale. Ce point devra être traité de manière spécifique, mais il faut signaler tout d'abord sa faible importance numérique : par exemple, 50 diplômes universitaires sur 19.500 en fin d'année académique 2003-2004 selon les données du CREF (cf. : <http://www.cref.be/Statistiques.htm>) ; par ailleurs, cette catégorie d'études relevant de plusieurs domaines différents n'est plus reprise dans les statistiques en 2004-2005, tous les diplômes étant attribués à une orientation unique.

devrait pas poser de problèmes spécifiques dans la problématique du transfert des données vers Eurostat. Au contraire, cela devrait même faciliter le processus par généralisation d'une nomenclature harmonisée dans l'ensemble des pays de l'Europe.

En ce qui concerne l'orientation des études (*non-core topic 27 « Field study »*, à bien distinguer du niveau de formation atteint), Eurostat suggère de suivre la nomenclature du pays ou d'adopter la classification ISCED¹¹, ceci afin de faciliter les comparaisons internationales (paragraphe 173). Pour suivre cette dernière proposition, il faudra établir, par Communauté, un mapping pour réaliser la conversion des données administratives vers la nomenclature ISCED.

5.2.2 Non-core topic 28: Fréquentation effective des activités d'enseignement

Le 3e donnée complémentaire (*non-core topic 28 « School attendance »*) porte sur la fréquentation effective de l'école au moment du recensement. Il est clairement spécifié que la donnée demandée concerne la fréquentation et non l'inscription : « *a person may be enrolled but does not attend ; and a person attending a training programme may not be formally enrolled* ». À notre connaissance, les fichiers administratifs ne permettront pas cette distinction : seules les inscrits officiellement seront pris en compte, sans égard pour le fait que ces individus fréquentent effectivement ou pas les cours, surtout sans égard pour l'évolution de cette fréquentation effective durant l'année !

5.2.3 Non-core topic 28: Alphabétisation

La dernière donnée complémentaire porte sur le fait de savoir lire et écrire (*non-core topic 29 « Literacy »* ; les critères de distinction des individus par rapport à cette caractéristique sont bien définis dans le paragraphe 177). Il est spécifié que cette capacité ne peut être déduite du fait d'être scolarisé ou diplômé. Dans l'état actuel des choses, les données administratives disponibles de manière centralisée ne permettront pas de distinguer entre personnes sachant ou pas effectivement lire et écrire.

¹¹ UNESCO (November 1997), *International Standard Classification of Education. ISCED 1997*, pp. 34-42 (<http://portal.unesco.org>).

6. Huishoudens en gezinnen

In België wordt het “Household-dwelling concept” gebruikt voor het afbakenen van huishoudens. Dit komt erop neer dat de begrippen “woning” en “huishouden” functioneel aan elkaar gelijk worden gesteld: een huishouden wordt gevormd door een alleenwonende persoon of een groep van personen die een woning met elkaar delen (en een woning is een gebouw of onderkomen voor personen die samen een huishouden vormen).

Eurostat beveelt nochtans het gebruik aan van het “Housekeeping-unit concept”, dat eerder gebaseerd is op het vormen van een functionele cel in de maatschappij. Als indicator voor het behoren tot eenzelfde huishouden wordt het delen van voedsel gebruikt, bvb. door het gezamenlijk bereiden en gebruiken ervan, of ook het geheel of gedeeltelijk groeperen van de financiële middelen van de individuele leden.

In het Microcensus-project wordt volgens de Belgische census-traditie het household-dwelling concept gehanteerd, omdat dit aansluit bij de wijze waarop het Rijksregister de samenstelling van de huishoudens in kaart brengt.

6.1 Core-topic 15: Relationship to reference person of private household

Bij het bepalen van de relatie tot de referentiepersoon is uiteraard de keuze van die referentiepersoon cruciaal. Daarom stelt Eurostat enkele prioriteitsregels voor. Wanneer het huishouden bestaat uit een (al dan niet gehuwd) koppel met kinderen wordt best één van de ouders als referentiepersoon gekozen. Een volwassene zonder partner die met de kinderen samenwoont wordt best zelf aangeduid als referentiepersoon. In huishoudens waar meerdere generaties samenwonen wordt best een lid van een koppel uit de tussengeneratie geselecteerd.

De wijze waarop in het rijksregister de referentiepersoon wordt bepaald komt hiermee in grote lijnen overeen, tenzij dan voor wat de multi-generatie huishoudens betreft. Wel moet enig voorbehoud gemaakt worden rond het feit dat de referentiepersoon, eenmaal

aangeduid in een huishouden, vaak dit statuut behoudt ook wanneer de gezinssamenstelling verandert.

Eurostat vraagt dat ten aanzien van de referentiepersoon de volgende relatieve posities zouden opgetekend worden, waarbij de 1-digit code tot de core-topics behoren; de uitgebreide 2-digit versie is optioneel:

- 1.0 Referentiepersoon
- 2.0 Echtgenoot/echtgenote
- 3.0 Samenwonende partner van de referentiepersoon (cohabitant)
- 4.0 Kind van referentiepersoon en/of van echtgeno(t)e/cohabiterende partner
 - 4.1 Kind enkel van referentie persoon
 - 4.2 Kind van partner (gehuwd of cohabiterend)
 - 4.3 Kind van beiden
- 5.0 Partner van kind van referentiepersoon
- 6.0 Vader of moeder van referentiepersoon, of van partner van referentiepersoon
- 7.0 Andere verwante van referentiepersoon, of van zijn/haar partner
- 8.0 Niet-verwante van referentiepersoon van het huishouden
 - 8.1 Pleegkind
 - 8.2 Verblijvend als gast in het gezin
 - 8.3 Huishoudelijk bediende
 - 8.4 Andere

In de Belgische census wordt een uitgebreide verwantschapstypologie (23 posities) gebruikt die volgt uit de verwantschapscodes van het rijksregister. Daarmee kunnen alle 1-digit posities gereconstrueerd worden, behalve de “partner van kinderen van de referentiepersoon”. De typologie laat echter niet toe het 2-digit niveau te beschrijven conform de Eurostat aanbevelingen

6.2 Core-topic 16: Tenure status of households

De bewonerstitel van het huishouden ten opzicht van de woning wordt in de Belgische census beschreven vanuit een meer complexe vraag die tegelijk ook peilt naar het type van eigenaar/verhuurder voor de woningen die niet door de eigenaar worden bewoond (vraag Q7a van het woningtelformulier). De bespreking van dit topic volgt verder: zie punt 7.2: Core-topic 18: Type of ownership

7. Kenmerken van woningen en andere verblijven

7.1 Core-topic 17: Type of living quarters

Living quarters worden door Eurostat als volgt gedefinieerd:

“Living quarters are defined generally as structurally separate and independent premises which either are designed for permanent human habitation at a fixed location and are not used wholly for other purposes at the time of the census or are actually used as the principal usual residence of at least one person at the time of the census (whether or not so designed, whether fixed or mobile, and whether permanent or temporary).”

“The essential features of living quarters are separateness and independence. An enclosure is separate if surrounded by walls, fences, etc., and covered by a roof. It is independent when it has direct access from the street or from a public or communal staircase, passage, gallery or grounds, that is, when the occupants can come in and go out of it without passing through anybody else's accommodation.”

“Living quarters consist of three groups: conventional dwellings; non-conventional dwellings; and collective living quarters. The first two of these groups comprise the total of all "housing units"”

Drie types woningen worden vervolgens gedefinieerd:

“A conventional dwelling is generally defined as a room or suite of rooms and its accessories (e.g. lobbies, corridors) in a permanent building or structurally separated part thereof which by the way it has been built, rebuilt or converted is designed for habitation by one private household all the year round and is not at the time of the census used wholly for non-residential purposes. It should have separate access to the street, direct or via a garden or grounds, or to a common space within the building (staircase, passage, gallery, etc.), but it need not necessarily have a bathroom or toilet available for the exclusive use of its occupants. A conventional dwelling is counted for census purposes whether or not it is occupied.”

“Some housing units do not come fully within the definition of a conventional dwelling because they are mobile or semi-permanent or improvised or are not actually designed for human habitation, but which are used at the time of the census as the principal usual residence of one or more persons who are members of one or more private households. All these are grouped under the term non-conventional dwellings. They are counted only if they are occupied in the sense defined above.”

“The third main category collective living quarters comprises separate and independent sets of premises which are designed for habitation by large groups of individuals or several households and which are used as the usual residence of at least one person at the time of the census.”

Op basis van deze definiëring wordt volgende classificatie vooropgesteld:

- 1.0 Housing units
 - 1.1 Conventional dwellings
 - 1.2 Non conventional dwellings
 - 1.2.1 Mobile housing units
 - 1.2.2 Semi-permanent housing units
 - 1.2.3 Other housing units designed for habitation
 - 1.2.4 Other housing units not designed for habitation
- 2.0 Collective living quarters
 - 2.0.1 Hotels, rooming houses and other lodging houses
 - 2.0.2 Institutions
 - 2.0.3 Camps

Het 3-digit niveau wordt als optioneel beschouwd.

Op basis van de combinatie van gegevens van de Algemene Administratie Patrimoniale Documentatie (Kadaster) en het Rijksregister kan deze classificatie worden gerespecteerd tot op 2-digit niveau. Alle woningen in gebouwen met een louter woonbestemming behoren tot categorie (1.1). Voor alle gebouwen die geen hoofdzakelijk woonbestemming hebben kan via het rijksregister worden nagegaan of ze bewoond worden. Is dat het geval, behoren ze tot categorie (1.2). Binnen deze categorie kan verder een gedeeltelijk onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende subcategorieën. Woningen in een aantal types van gebouwen die naast een woonbestemming ook een andere bestemming hebben zoals hoeves en handelspanen kunnen ingedeeld worden in categorie (1.2.3). De mobiele woningen (1.2.1) kunnen slechts gedeeltelijk worden geïdentificeerd aangezien deze enkel gekadastreerd zijn voor zover ze een vaste locatie hebben (woonboten met vaste ligplaats). De collectieve woongelegenheden (categorie 2.0) kunnen rechtstreeks geïdentificeerd worden in de kadastergegevens.

7.2 Core-topic 18: Type of ownership

Eurostat beveelt volgende classificatie van woningen naar type eigendom aan:

- 1 Owner-occupied dwellings - This category includes all dwellings which are used wholly or partly for own occupation by the owner.
- 2 Other dwellings
 - 2.1 In private ownership
 - 2.2 Owned by the local or central government and/or by housing non-profit associations
 - 2.3 In other types of ownership

Het onderscheid op 2-digit niveau is optioneel. Het onderscheid tussen woningen die door de eigenaar worden bewoond (1) en andere woningen (2) kan worden afgeleid uit de gegevens van het kadaster door het liggingsadres van de woning te vergelijken met het vestigingsadres van de eigenaar. Wanneer beide overeenkomen gaat het wellicht om een inwonende eigenaar, wanneer ze niet overeenkomen is de status onzeker. Deze methode kan enkel gehanteerd worden voor adressen waarop slechts één woning gelegen is en voor adressen waarop alle woningen door verschillende eigenaars bewoond worden. Wanneer een inwonende eigenaar twee woongelegenheden op eenzelfde adres bezit waarvan hij er slechts één bewoond kan de status niet meer per woning bepaald worden; in dit geval kan enkel vastgesteld worden dat één van beide woningen in categorie (1) valt, een andere in categorie (2.1). Alle woningen die niet onder categorie (1) vallen behoren tot categorie “other dwellings” (2).

Ook voor de “other dwellings” kan een verdere onderverdeling gemaakt worden, door de patrimoniale gegevens te combineren met de KruispuntBank Ondernemingen (KBO). Alle woningen in categorie (2) die in handen zijn van een natuurlijke persoon behoren tot (2.1). Woningen die in handen zijn van rechtspersonen die niet bekend zijn bij de KBO behoren tot categorie (2.2), woningen die eigendom zijn van ondernemingen die wel bekend zijn bij de KBO behoren tot categorie (2.3). De betrouwbaarheid van deze methode kan echter maar bevestigd worden op basis van de analyse van de concrete gegevens.

7.3 Core-topic 19: Location of living quarters

De richtlijnen van Eurostat stellen dat de mate van geografische classificatie afhankelijk is van de behoeften van elke lidstaat. Het kadaster beschikt voor elke woning over een liggingadres dat een hergroepering naar het gewenste niveau toelaat. Bovendien zijn voor elk perceel de X-Y coördinaten beschikbaar. Voor een hergroepering van woningen op gemeentelijk niveau moeten de door het kadaster gehanteerde liggingadressen echter gestandaardiseerd worden aangezien deze niet altijd volledig overeenstemmen met de huidige gemeentegrenzen.

7.4 Core-topic 20: Occupancy status

Bij het bepalen van de bezettingsstatus van een woning worden in de Eurostat-definiëring enkel de “conventional dwellings” (categorie 1.1 van core-topic 17) in rekening gebracht. Daarbij wordt volgende classificatie gehanteerd:

- 1.0 Dwellings which are the usual residence of at least one person at the time of the census (occupied dwellings)
- 2.0 Dwellings reserved for seasonal or secondary use but fit for habitation all the year round (regardless of whether or not they are occupied at the time of the census).
- 3.0 Vacant dwellings (i.e. dwellings which have no usual residents at the time of the census but are available to become the usual residence of at least one person)

Door de gegevens van het kadaster te combineren met de vestigingsgegevens van het Rijksregister kunnen bewoonde woningen (1) onderscheiden worden van leegstaande woningen (3). De vakantiewoningen en tweede verblijfplaatsen (2) kunnen geïdentificeerd worden op basis van de eerste term van de constructiecode.

7.5 Non-Core topic 37: type of vacancy

- 1.0 Dwellings not intended for further residential use, e.g. ones due to be demolished or used for non-residential purposes
- 2.0 Dwellings intended for further residential use
- 2.1 Future occupier already known

2.2 Future occupier not known.

Vrijstaande woningen kunnen niet verder gedetailleerd worden.

7.6 Non-Core topic 38: occupancy by one or more households

Deze non-core topic is enkel van toepassing indien gebouwen als basiseenheid worden gebruikt in plaats van woningen.

7.7 Core topic 21: Number of occupants

Het aantal inwoners wordt als volgt gedefinieerd:

“The number of occupants of a housing unit or of living quarters other than housing units is the number of people who usually reside in that housing unit or in those living quarters, including persons who may be temporarily absent at the census but excluding people temporarily present at the census who usually live elsewhere.”

Met “Living quarters others than housing units” wordt volgens de Eurostat-definiëring bedoeld op de “collective living quarters” (categorie 2.0 van core-topic 17). Om het aantal bewoners in een woning die tot deze groep behoort te bepalen worden enkel personen meegeteld die er hun hoofdverblijfplaats hebben (“people who usually reside in that housing unit or in those living quarters”). Mensen die normaal hun hoofdverblijfplaats in een privaat huishouden hebben worden enkel tot deze categorie gerekend indien ze er meer dan één jaar verblijven. Hoewel deze definiëring ruimte laat voor interpretatie lijkt aangewezen om een domicilieadres te beschouwen als een aanduiding van de aanwezigheid van een hoofdverblijfplaats. Op die manier worden “tijdelijke bewoners” van ziekenhuizen en dergelijke niet meegerekend, terwijl inwoners van bejaardentehuizen e.d. waarschijnlijk doorgaans wel worden meegerekend. Inwonend personeel van deze collectieve instellingen moet volgens de Eurostat-richtlijnen niet tot de inwoners gerekend worden maar tot de “conventional dwellings” gerekend worden.

Het aantal personen dat officieel op een adres gevestigd is (gedomicilieerd is) kan worden bepaald op basis van het Rijksregister. Indien het straatadres slechts één woning bevat is hiermee het aantal bewoners van de woning bepaald. Indien het adres maximum twee woningen bevat waarvan minstens één bewoond wordt door een inwonende eigenaar kan het aantal bewoners eveneens bepaald worden per woning. In alle andere gevallen

kan enkel het gemiddeld aantal bewoners per woning bepaald worden op het straatadres voor zover het vestigingsadres uit het rijksregister niet toelaat afzonderlijke woningen op een straatadres te onderscheiden.

7.8 Core-topic 22: Number of rooms

Eurostat hanteert hier volgende definiëring:

“A room is defined as a space in a housing unit or in living quarters other than housing units enclosed by walls reaching from the floor to the ceiling or roof covering, or at least to a height of 2 metres above the ground, of a size large enough to hold a bed for an adult (4 square metres at least) and at least 2 metres high over the major area of the ceiling. Thus, normal bedrooms, dining rooms, living rooms, habitable cellars and attics, servants' rooms, kitchens and other separate spaces used or intended for habitation all count as rooms. A kitchenette (i.e. a kitchen of less than 4 square metres or 2 metres wide), corridors, verandahs, utility rooms (e.g. boiler rooms, laundry rooms) and lobbies do not count as rooms; nor do bathrooms and toilets (even if they are more than 4 square metres).”

“Rooms used only for business and professional purposes should preferably be counted separately as it is desirable to include them when calculating the number of rooms in a dwelling but to exclude them when calculating, for instance, the number of persons per room. Each country should indicate in its census report how such rooms have been treated.”

Deze definiëring komt in essentie overeen met de door het kadaster gehanteerde definitie voor “woonruimte”. Het aantal woonruimten per woning kan bepaald worden op basis van het kadaster voor ééngezinwoningen. Indien er slechts één woning gevestigd is op een adres kan het aantal woonruimten dus zonder probleem bepaald worden, indien er meerdere woningen op eenzelfde adres gelegen zijn kan dit enkel indien alle woongelegenheden apart gekadastreerd zijn. Indien verschillende woningen op een adres als geheel gekadastreerd zijn kan enkel het gemiddeld aantal woonruimten per woning berekend worden.

Ruimten die specifiek voor professionele doeleinden worden aangewend, worden tot de woonruimten gerekend. Het is vermoedelijk grotendeels mogelijk deze te onderscheiden van de ruimten die enkel als woonruimte dienen, zoals vooropgesteld in de richtlijnen van Eurostat.

7.9 Non-Core topic 39: useful and/or living floor space

Het kadaster beschikt over “nuttige oppervlakte” (de vloeroppervlakte vermenigvuldigd met een coëfficiënt naargelang de ligging onder een schuin dak, een verdieping, enz.).

Omdat de nuttige oppervlakte een rol speelt bij de bepaling van het kadastraal inkomen is dit gegeven vertrouwelijk.

7.10 Core-topic 23: Kitchen

De aanwezigheid van een keuken kan niet in kaart gebracht worden op basis van administratieve bestanden. De schattingsdocumentatie beschikt over dit gegeven (waarbij dezelfde definitie van keuken wordt gebruikt als door Eurostat), maar niet in digitale vorm.

7.11 Non-Core topic 40: cooking facilities

De aanwezigheid van kookfaciliteiten kan niet in kaart gebracht worden op basis van administratieve bestanden.

7.12 Core-topic 24: Water supply system

Eurostat stelt volgende classificatie voorop:

- 1.0 Piped water in the housing unit
 - 1.0.1 From a community scheme
 - 1.0.2 From a private source
- 2.0 No piped water in the housing unit
 - 2.1 Piped water available within the building but outside the housing unit
 - 2.1.1 From a community scheme
 - 2.1.2 From a private source
 - 2.2 Piped water available outside the building
 - 2.2.1 From a community scheme
 - 2.2.2 From a private source
 - 2.3 No piped water available

De aanwezigheid van watervoorziening kan niet direct worden bepaald op basis van de patrimoniale gegevens. Het kadaster bevat weliswaar gegevens over de aanwezigheid van een badkamer, waaruit de aanwezigheid van watervoorziening zou kunnen worden

afgeleid, maar dit gegeven waarschijnlijk niet voldoende geactualiseerd voor het gehele woningpark.

De Intercommunales beschikken over gegevens over straten met watervoorziening, wat echter geen zekerheid biedt over de aansluiting van individuele woningen. Er kan echter worden aangenomen dat zo goed als alle woningen over water beschikken, al dan niet afkomstig van een publiek net.

7.13 Non-Core topic 41: Hot Water

De aanwezigheid van warm water kan niet in kaart gebracht worden op basis van administratieve bestanden.

7.14 Core topic 25: Toilet facilities

De aanwezigheid van toiletvoorzieningen kan niet worden bepaald op basis van de kadastergegevens. Er kan echter worden aangenomen dat zo goed als alle woningen over toiletvoorzieningen beschikken, al dan niet gedeeld met andere woningen binnen een zelfde gebouw.

7.15 Non-core topic 42: Type of sewage disposal systeem

- 1.0 Waste water empties into a piped system connected to a public sewage disposal plant.
- 2.0 Waste water empties into a piped system connected to a private sewage disposal plant (e.g. a septic tank built for a single housing unit or a small group of housing units).
- 3.0 All other arrangements (e.g. waste water empties into an open ditch, a pit, a cesspool, a river, the sea, etc.).
- 4.0 No sewage disposal system

De gemeenten beschikken over gegevens die toelaten per straat de aanwezigheid van een riolering te bepalen. Categorieën (2), (3) en (4) kunnen echter niet worden ingevuld.

7.16 Core-topic 26: Bathing facilities

Eurostat hanteert volgende classificatie:

- 1.0 Fixed bath or shower in the housing unit
- 2.0 No fixed bath or shower in the housing unit
- 2.1 Fixed bath or shower available within the building but outside the housing unit
 - 2.1.1 Private
 - 2.1.2 Shared
- 2.2 Fixed bath or shower available outside the building
 - 2.2.1 private
 - 2.2.2 shared
- 2.3 No fixed bath or shower available

Op basis van het kadaster kan voor apart gekadastrateerde woningen de aanwezigheid van een badkamer bepaald worden. Hier kan dus niet de vooropgestelde classificatie worden gevolgd. Voor gezamenlijk gekadastrateerde woningen kan de aanwezigheid van een badkamer niet bepaald worden voor de afzonderlijke woningen. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit gegeven vermoedelijk niet altijd even actueel zal zijn.

7.17 Core-topic 27: Type of heating

Eurostat beveelt volgende classificatie aan:

- 1.0 Central heating
 - 1.1 From an installation built in the building or in the housing unit
 - 1.2 From a community heating centre
- 2.0 No central heating
 - 2.1 Stove
 - 2.2 Fireplace
 - 2.3 Other
- 3.0 No heating at all

Op basis van de kadastrergegevens kan enkel de aanwezigheid van centrale verwarming worden bepaald, zonder verdere detaillering. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit gegeven vermoedelijk niet altijd even actueel zal zijn.

7.18 Non-core topic 43: Main type of energy used for heating

Het kadaster beschikt over gedeeltelijke gegevens over de belangrijkste energiebron die gebruikt wordt voor verwarming. Deze zijn echter niet in digitale vorm beschikbaar.

7.19 Non-core topic 44: Electricity

Dit gegeven is niet in digitale vorm beschikbaar bij het kadaster. De elektriciteitsverdelers beschikken wel over deze informatie.

7.20 Non-core topic 45: Piped gas

De netbeheerders (SIBELGA voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en hun gasleveranciers beschikken over deze informatie.

7.21 Non-core topic 46: Position of dwelling in the building

- 1.0 Dwelling with direct access to the ground
- 2.0 Other

Het is onduidelijk op welk type woningen deze topic betrekking heeft. Op basis van de kadastrergegevens is het echter mogelijk de verdieping waarop een woning gelegen is te bepalen.

7.22 Core-topic 28: Type of building

- 1.0 Dwellings in residential buildings
 - 1.1 In one-dwelling houses
 - 1.1.1 Dwellings in ground-oriented houses
 - 1.1.2 Dwellings in other houses
 - 1.2 In two-dwelling houses

- 1.2.1 Dwellings in ground-oriented houses
 - 1.2.2 Dwellings in other houses
- 1.3 In three-or-more dwelling houses
 - 1.3.1 Dwellings in ground-oriented houses
 - 1.3.2 Dwellings in other houses
- 2.0 Dwellings in non-residential buildings and in buildings consisting mainly of living quarters other than housing units (e.g. hotels)
 - 2.0.1 Dwellings in non-residential buildings
 - 2.0.2 Dwellings in buildings consisting mainly of living quarters other than housing units

Het onderscheid op 2-digit niveau is prioritair, verdere detaillering is optioneel. De AAPD maakt een onderscheid tussen residentiële gebouwen (met vermelding van het aantal woongelegenheden) en niet-residentiële gebouwen (die wel woongelegenheden kunnen bevatten, die in dat geval ook vermeld worden). Het aantal wooneenheden in het gebouw is redelijk eenvoudig te bekomen wanneer het gebouw als geheel gekadastraard is, indien dat niet zo is moeten per adres meerdere records samengeteld worden.

Daarnaast wordt een bijkomende classificatie gesuggereerd:

- (a) by distinguishing detached, semi-detached and row houses; or
- (b) by distinguishing dwellings in farm buildings from those in non-farm buildings.

De bouwwijze kan worden bepaald op basis van de constructiecode. Ook de functie van een gebouw is af te leiden uit de constructiecode, maar dit gegeven wordt niet altijd geactualiseerd.

7.23 Non-core topic 47: Number of floors (stores)

Voor dit gegeven wordt geen classificatie voorgesteld. Het aantal verdiepingen kan direct worden afgeleid uit de constructiecode voor als geheel gekadastraarde woningen. Voor apart gekadastraarde woningen in appartementsgebouwen kan dit gegeven worden afgeleid uit de bijkomende beschrijving van appartementen.

7.24 Non-core topic 50: Lift

De kadastergegevens laten enkel toe de aanwezigheid van een lift te bepalen, zonder verdere detaillering naar het aantal liften in een gebouw. In de toekomst zal dit gegeven waarschijnlijk wel beschikbaar zijn. Informatie over het aantal liften is echter weinig relevant in het licht van volgende bemerking:

If information is collected on the availability of a lift in the building in which the dwelling is located, it should be noted that these data are of limited significance unless information is available on whether or not the lift stops on the same floor as the dwelling. It could also be useful to collect information on the size of the lift (for the handicapped persons and ambulance transport), and if the lift goes to the ground floor.

7.25 Core-topic 29: Period of construction

Met “Period of construction” van een woning wordt bedoeld op “*the period in which the construction of the building containing them was completed*”. Voor het jaar van de beëindiging van de opbouw wordt volgende classificatie voorgesteld:

- 1.0 Before 1919
- 2.0 1919 - 1945
- 3.0 1946-1960
- 4.0 1961-1970
- 5.0 1971-1980
- 6.0 1981 - 1990
- 7.0 1991-1995
 - 7.1 1991
 - 7.2 1992
 - 7.3 1993
 - 7.4 1994
 - 7.5 1995
- 8.0 1996 and later
 - 8.1 1996
 - 8.2 1997
 - 8.3 1998
 - 8.4 1999
 - 8.5 2000 and later.

De registratie van het bouwjaar in de patrimoniale databank is gebaseerd op het jaar waarin de constructie werd beëindigd, en is voldoende gedetailleerd om deze classificatie volledig op te volgen.

7.26 Non-core topic 51: Materials of which specific parts of the building containing the dwelling are constructed

In de schattingsdocumentatie zijn gedetailleerde gegevens over de gebruikte materialen, deze zijn echter niet beschikbaar in gedigitaliseerde vorm.

7.27 Non-core topic 52: State of repair

Gegevens over de staat van de woning zijn niet (of niet voldoende geactualiseerd) beschikbaar in het kadaster of andere administratieve databanken. Een alternatieve benadering zou erin kunnen bestaan het bouwjaar te vergelijken met het jaar van de laatste fysische wijziging aan het gebouw, al geeft dit vermoedelijk geen accuraat beeld van de staat van de woning.

Annexe 1. Communauté Française : niveaux d'études table de conversion en niveau ISCED

ISCED-97 Niveau et destination de programme	Orientation de programme	Durée cumulative théorique à l'ISCED 5	Position Degré/structure de qualification national	Dénomination nationale du programme
0				Enseignement maternel ordinaire
0				Enseignement maternel spécial
1				Enseignement primaire ordinaire
1				Enseignement primaire spécial
1				Enseignement à domicile
1				Enseignement à distance
1				Alphabétisation des adultes
1				Filière préparatoire de l'enseignement artistique à horaire réduit
2C	V			Formation du FOREM et IBFFP; éducation des adultes - programmes non organisés par un Ministère
2C	V			Enseignement spécial de forme 1 ou 2
2C	V			Enseignement de promotion sociale secondaire inférieur
2B	V			Enseignement spécial de Forme 3 : 1ere Phase
2B	V			1re année primo-arrivants
2B	Pré-V			1re accueil et 2e prof (1er degré différencié) de l'enseignement ordinaire ou spécial de forme 4
2B	Pre-V			Filière de formation de l'enseignement artistique à horaire réduit
2A	G			1er degré commun de l'enseignement ordinaire ou spécial de forme 4
2A	G			Enseignement à distance
2A	G			Enseignement à domicile
3C	V			Filière de qualification de l'enseignement artistique à horaire réduit
3C	V			Enseignement spécial de forme 3 Phase 2 et 3
3C	V			Apprentissage des classes moyennes
3C	V			Formation du FOREM et de l'IBFFP
3C	V			Formation continue des adultes
3C	V			Enseignement de promotion sociale : secondaire supérieur
3C	V			2e et 3e degrés (hors 7e année) de l'enseignement professionnel secondaire ordinaire ou spécial de forme 4
3C	V			Enseignement secondaire en alternance
3A	G			2e et 3e degrés de l'enseignement secondaire technique ou artistique de transition ordinaire ou spécial de forme 4

ISCED-97 Niveau et destination de programme	Orientation de programme	Durée cumulative théorique à l'ISCED 5	Position Degré/structure de qualification national	Dénomination nationale du programme
3A	G			2e et 3e degrés de l'enseignement général secondaire ordinaire ou spécial de forme 4
3A	G			Enseignement à domicile
3A	G			Enseignement à distance
3A	V			Fillière de transition de l'enseignement artistique à horaire réduit
3A	V			2e et 3e années de l'enseignement secondaire technique ou artistique de qualification (hors 7e année) ordinaire ou spécial de Forme 4
4C	V			Formation des chefs d'entreprises
4C	V			Formation professionnelle des personnes travaillant dans l'agriculture
4C	V			La 7e année de l'enseignement professionnel secondaire (7P/a)
4C	V			La 7e année de l'enseignement technique de qualification secondaire
4C	V			Le 4e degré professionnel complémentaire (y compris année préparatoire)
4C	V			professionnel complémentaire de promotion sociale
4A	V			7e année de l'enseignement professionnel secondaire (7P/b et 7P/c, donnant accès au CESS)
4A	G			7e année préparatoire à l'enseignement supérieur
4A	G			Division préparatoire à l'Ecole Royale Militaire
5B		Medium	1re	Enseignement supérieur de promotion sociale de type court
5B		Medium	1re	Enseignement supérieur de type court
5B		Medium	1re	Enseignement artistique supérieur (musique et arts plastiques)
5B		Medium	2e	Enseignement supérieur de type court complémentaire
5A		Long	1re	Enseignement supérieur de promotion sociale de type long
5A		Long	1re	Enseignement supérieur de type long
5A		Long	1re	Enseignement universitaire (1er et 2e cycle)
5A		Long	1re	Ecole Royale Militaire
5A		Long	1re	Faculté de théologie protestante
5A		Long	2e	Agrégation de l'enseignement secondaire supérieur
5A		Long	2e	Enseignement supérieur de type long : année complémentaire
5A		Long	2e	Enseignement universitaire : année complémentaire et 3e cycle
6				Enseignement universitaire : doctorat et Agrégation de l'enseignement supérieur